

Mens en klimaat

De kracht van sociale infrastructuur bij adaptatie

Publicatiedatum: 22 mei 2025

WRR

WETENSCHAPPELIJKE RAAD VOOR HET REGERINGSBELEID

De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR)

- Onafhankelijk
- Op rapporten moet een reactie komen
- *Geen inrichting maar richting*
- *Niet voor deze regering maar de volgende*
- *Multidisciplinair*
- Rapporten over verschillende thema's

WRR

Context: WRR rapport over rechtvaardigheid in klimaatbeleid

2023

Context: nieuw rapport over sociale factoren van klimaatadaptatie

2023

WRR Klimaatbeleid

22 mei 2025

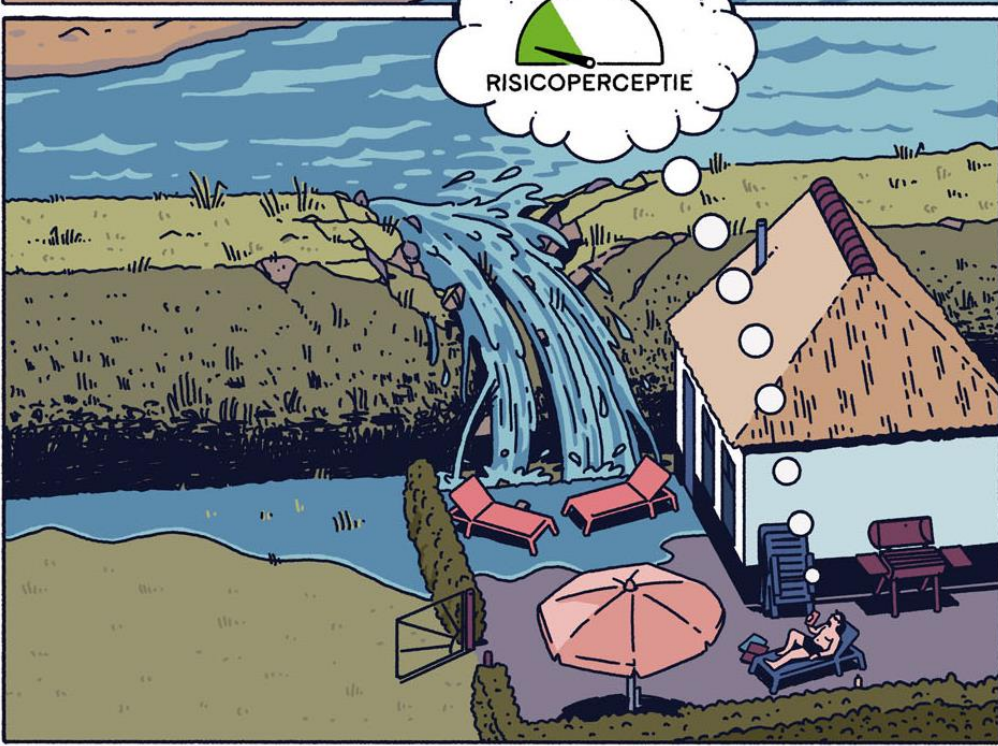

Vertrekpunt

- Klimaatverandering heeft sociale gevolgen
- Sommige mensen worden zwaarder getroffen dan anderen, afhankelijk van sociale omstandigheden
- Of klimaatverandering voor problemen zorgt is daarmee deels een sociaal vraagstuk

We focussen op drie sociale factoren

Omgang met onzekerheid

- Dreigingsperceptie en handelingsvermogen bepalen gedrag
 - Bijv. door groepsidentiteiten, eerdere ervaringen, vertrouwen in eigen kunnen en verwachtingspatronen
- Klimaatgebeurtenis is zelf ook van invloed op omgang met onzekerheid
 - Bijv. door krenking, zelfvertrouwen, trauma en blikvernaauwing

Sociale cohesie

- Een groot sociaal netwerk maakt verschil
 - Vooraf: meer informatie over risico's en maatregelen, collectieve actie
 - Tijdens: elkaar helpen, weten wie kwetsbaar is
 - Na: sneller herstel, meer info over regelingen
- Klimaatgebeurtenis zelf ook van invloed op cohesie.
 - Positief én negatief effect: bijv. tijdelijke verbroedering na tegenspoed, 'ontheemden' in getroffen buurten.

Sociaal-economische positie

- Sociaal-economische zwakkere groepen zijn kwetsbaarder
 - Verhoogde blootstelling en gevoeligheid
 - Minder handelingsmogelijkheden door bewustzijn, gebrek aan middelen en kennis
- Klimaatgebeurtenis kan sociaal-economische positie verder uithollen
 - Bijv. funderingsschade en leerprestaties

Conclusies uit analyse sociale factoren

Conclusie 1

Klimaatbestendigheid heeft een fysieke en een sociale component, die idealiter elkaar versterken maar niet noodzakelijkerwijs in elkaars verlengde liggen

Conclusie 2

In een klimaatbestendige samenleving hebben mensen oog voor elkaar, vertrouwen ze elkaar en beschikken ze over voldoende doenvermogen

Aanbevelingen

Nederland wordt beter klimaatbestendig wanneer de overheid **ook inzet op sociale infrastructuur** die mensen naar elkaar laat omkijken, hun onderlinge vertrouwen verhoogt, en handelingsperspectief biedt.

Aanbeveling 1

Investeer in sociale infrastructuur ten behoeve van maatschappelijke veerkracht

Aanbeveling 2

Stuur op krachtenbundeling en onderling vertrouwen

Aanbeveling 3

Zorg dat mensen weten wat ze kunnen doen om zich aan te passen aan een veranderend klimaat

- Combineer bij ruimtelijke inrichting van bewoonde gebieden ambities van fysieke veiligheid en maatschappelijke veerkracht.
- Prioriteer sociale infrastructuur van gemeenschappen die het meest kwetsbaar zijn voor klimaatverandering.